

ÁT-NÉZŐ

A HEGYRE FEL

(LÖVÉTEI LÁZÁR LÁSZLÓ VERSE ELÉ)

Űl a Költő a bárpultnál, s nézi a söröskorsóban a felszálló buborékokat. Várja, hogy a hab ülepedjen kicsit. Álmos szemeivel körbe-körbe néz a helyiségben. Van-e végre valaki, aki meg tudná mondani: mi a lényeg? Ironikus képsor. Már-már komikumba hajlik. De a klasszikusokat idéző töprengés hangulata árad belőle. Mit keres a Költő ma a nagyvilágban? Mint minden korban: a lényegyet. És helyette csak az unalmat találja mindenhol. Meg a vesztes csatákkal szembesül: „Összekalandoztam nagy bölcsen a lenti világot. / Volt is pár «Augsburgom»”. A bibliotéka sem elégheti ki, mert ott sem találja meg, amit keres. De ha ezek után meg akar térni egy békésebb helyre, feladván a bolyongást, a világ birtokbavételének lehetőségét, magát a keresést, lesz-e értelme a létnek? Ez lenne a cél? Ugyan. Valószínűleg Madách Ádámja sem törődne ebbe bele: „A cél voltaképp mi is? / A cél, megszünt a dicső csatának, / A cél halál, az élet küzdelem, / S az ember célja e küzdés maga.” Valahogy így.

A Pásztor a kétségbeesett, a mindent túlkomplikáló Költőnél harmonikusabb életet él. Nem tesz fel bonyolult kérdéseket, így nem is kell állandóan törnie a fejét holmi megoldhatatlan egzisztenciális problémákon. Csak él: megszokás szerint. És dolgozik. Minden a maga rendje-módja szerint működik: a nap reggel felkel, este pedig lefekszik. Nem kérdi meg: miért? Azon sem töpreng, hogy ez valójában egy metafora lehet, s a Nap nem ilyen antropomorf természetű. De ez nem számít. A Pásztor azt gondolja lényegnek, ami épp a hegyről elé tárul: „Hogy mi a lényeg?! / most például a szép, piros alkony...” Ennyi. A legtökéletesebb egyszerűség.

Nem, ez nem az az idillikus természeti kapcsolat, mint amit Vergilius kereshetett eclogáiban. Sokkal inkább rokon a Radnótié: a háború fenyegetettsége és a természeti béke vágya egy évezredek átívelő versforma lassú, olykor kissé megbicsakló dobogásában. Kibékíthetetlen disszonancia. Vagy mégsem az? Csakhogy ma Erdélyben nem háború van: unalom, egzisztenciális válsághangulat. Hol keressük a lényegyet? Van-e lényeg egyáltalán?

CSORDÁS LÁSZLÓ